

Beleidsregel Beschermd Wonen 2015

Valleiregio

De centrumgemeente Ede is (materieel) verantwoordelijk voor Beschermd Wonen binnen de Valleiregio. Hiertoe behoren de gemeenten: Barneveld, Ede, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel en Wageningen (hierna Valleiregio-gemeenten). De beleidsregel Beschermd Wonen is het met deze gemeenten afgesproken kader waarbinnen de centrumgemeente Ede de bevoegdheid tot het beoordelen en toekennen van Beschermd Wonen binnen de Valleiregio dient uit te voeren.

Bij Beschermd Wonen gaat het om wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorend toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

De voorliggende beleidsregel is van toepassing vanaf 1 januari 2015 voor nieuwe cliënten en cliënten van wie de eerder verstrekte AWBZ-indicatie (ZZP GGZ-C) afloopt in of vanaf 2015.

Aanmelding en onderzoek

1. De Valleiregiogemeenten zorgen er voor dat cliënten zich kunnen melden voor Beschermd Wonen. De lokale inrichting bepaalt waar de vraag om Beschermd Wonen binnenkomt (Wmo-loket, sociale team e.d.).
2. De Valleiregiogemeenten analyseren voor hun burgers welke lokale en regionale voorzieningen voor welk doel/resultaat nodig zijn. Wanneer Beschermd Wonen (regionale voorziening) aan de orde is/kan zijn, dragen zij de benodigde screenings- en intakegegevens van de cliënt over aan de centrumgemeente Ede voor beoordeling en toekenning Beschermd Wonen.

Beoordeling – toelatingscriteria Beschermd Wonen en Valleiregio

3. De centrumgemeente Ede stelt vast (of de cliënt tot de doelgroep behoort waarvoor de maatwerkvoorziening Beschermd Wonen is. Dit vindt plaats op basis van de navolgende criteria (aan te halen als toelatingscriteria Beschermd Wonen).
 - 3.1. Beschermd Wonen wordt niet toegekend wanneer de problemen die de cliënt ondervindt in het zich zelfstandig handhaven in de samenleving op te lossen zijn:
 - a. Met een andere (voorliggende) voorziening, zoals Zorgverzekeringswet (Zvw), Wet langdurige zorg (Wlz), Jeugdwet, Wet forensische zorg en/of
 - b. Met op eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg, hulp van andere personen uit het sociale netwerk, gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen of voorliggende voorzieningen, (para)medische zorg en/of door extramurale begeleiding.
 - 3.2. De toekenning tot Beschermd Wonen is aan de orde wanneer alle volgende criteria van toepassing zijn:
 - a. Cliënt 18 jaar of ouder die zich niet zelfstandig kan handhaven in de samenleving en dit is niet op te lossen door bovengenoemde maatregelen.
 - b. Psychiatrische aandoening/beperking is vastgesteld door een ter zake kundige (zoals een arts, psychiater, gz-psycholoog of verpleegkundig specialist).
 - c. Intramuraal behandeling voor de psychiatrische aandoening/beperking is afgerond of staat niet meer op de voorgrond. Gebaseerd op de mogelijkheden van de cliënt staat de op participatie gerichte ondersteuning vanuit de beschermende woonomgeving op de voorgrond.
 - d. Er is niet sprake van een acute situatie in de geestelijke gezondheid en/of op andere levensdomeinen.
 - e. Noodzakelijk is verblijf in een instelling met daarbij behorende samenhangende ondersteuning: voortdurend in de nabijheid of 24 uur per dag toezicht en intensieve (on)geplande dagelijkse begeleiding. Dit is vastgesteld door een ter zake kundige zoals bedoeld bij b.
 - f. Cliënt accepteert (op termijn) een begeleidings/ontwikkelingstraject dat met inachtneming van diens mogelijkheden gericht is op het realiseren van een situatie waarin hij in staat wordt gesteld zich zo snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
4. De cliënt die is aangewezen op Beschermd Wonen krijgt deze ondersteuning in de gemeente waar hij de meeste kans op zelfredzaamheid, participatie, herstel en ontwikkeling heeft (regiobinding). De centrumgemeente Ede stelt dit vast aan de hand van de navolgende criteria (aan te halen als toelatingscriteria Valleiregio).

- 4.1 Toekenning tot een Beschermd Wonen-plek binnen de Valleiregio is aan de orde wanneer één of beide navolgende criteria van toepassing is/zijn:
- a. Er is een *sociaal netwerk* binnen de Valleiregio.
Hierbij wordt gekeken naar onder andere de volgende feiten en omstandigheden:
 - Aanwezigheid van een aantoonbaar positief sociaal netwerk (familie en vrienden).
Aantoonbaar: minimaal 1 familielid/vriend heeft zijn woonplaats in de Valleiregio wat blijkt uit de GBA en bevestigt zijn relatie met de betrokkene.
 - Heeft gedurende 3 jaar voorafgaand aan het moment van melding minimaal 2 jaar aantoonbaar zijn hoofdverblijf in de Valleiregio gehad.
Aantoonbaar: blijkt uit inschrijving in de GBA van de gemeenten behorende tot de Valleiregio.
 - Aantoonbare bekendheid bij instellingen/ziekenhuizen.
Aantoonbaar: bevestiging van de betreffende instellingen/ziekenhuizen.
 - b. Gegronde redenen om tegemoet te komen aan *de wens van de cliënt* om in een bepaalde gemeente van de Valleiregio beschermd te willen wonen.
De argumentatie hiervoor kan blijken uit onder andere het navolgende:
 - Aanmerkelijk belang in verband met (een perspectief op) een opleiding of (vrijwilligers)werk binnen de Valleiregio.
 - Persoonlijk plan dat aantoonbaar bijdraagt aan het versterken van de eigen kracht.
 - Gegronde redenen om cliënt uit zijn oude netwerk te halen mede gesteld door diens huisarts, verwijzer of huidige aanbieder.

Toekenning

5. De centrumgemeente in de regio waarmee de cliënt de meeste (sociale) binding heeft, is verantwoordelijk voor het aanbieden van Beschermd Wonen. Wanneer een cliënt in aanmerking komt voor Beschermd Wonen en binnen de Valleiregio zorgt de centrumgemeente Ede voor de beschikking en levering van Beschermd Wonen.
6. De toekenning voor Beschermd Wonen is voor maximaal twee jaar.

Overdracht van cliënten

7. Wanneer uit de beoordeling blijkt dat er geen regiobinding is met de Valleiregio of de cliënt wenst buiten de Valleiregio beschermd te willen wonen, neemt de centrumgemeente Ede contact op met de betreffende andere centrumgemeente voor de overdracht. De cliëntgegevens worden met toestemming van de cliënt via beveiligde e-mail (in verband met borging van diens privacy) of op een andere nader te bepalen wijze overgedragen aan de betreffende centrumgemeente.
8. Gedurende de periode dat de cliënt in afwachting is van deze overdracht vindt zo nodig een maatwerk tussenoplossing plaats. Dit wordt geleverd door de centrumgemeente Ede (overbruggingsondersteuning die tijdelijk is).

Evaluatie

9. Bij het opstellen van de beleidsregel is zorgvuldigheid van belang geweest en dat geldt ook bij het toepassen hiervan in de praktijk. In 2015 zorgt de centrumgemeente Ede voor een (tussentijdse) evaluatie.

Inwerkingtreding en citeertitel

10. Deze beleidsregel treedt in werking op 1 januari 2015.
11. Dit besluit wordt aangehaald als: Beleidsregel Beschermd Wonen 2015.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 9 december 2014.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Scherpenzeel,

de secretaris

de burgemeester

Toelichting

Inleiding

Op grond van de Wmo 2015 zijn formeel alle gemeenten verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. Het Rijk en de VNG hebben afgesproken dat deze verantwoordelijkheid vooralsnog wordt belegd bij de centrumgemeenten die nu zorgen voor de maatschappelijke opvang. Met ingang van 1 januari 2015 is de centrumgemeente Ede (materieel) verantwoordelijk voor Beschermd Wonen en heeft in samenwerking met de gemeenten die tot haar regio behoren, de regie op de plaatsing. Tot de regio behoren de gemeenten: Barneveld, Ede, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel en Wageningen (hierna Valleiregiogemeenten).

Voor de ontwikkeling van de onderhavige beleidsregel is expertise betrokken van verschillende partijen. Betrokken zijn: medewerkers van het klantcentrum, intakers, Wmo-consulenten, SCIO-arts, gemeentelijke beleidsambtenaren en de juridische adviseur van Ede. De beleidsregel is daarna voor review aangeboden aan een drietal aanbieders. De voorliggende beleidsregel is opgesteld en overeengekomen met de hiervoor genoemde gemeenten.

De beleidsregel geeft een nadere toelichting op de beoordeling en toekenning van Beschermd Wonen in de Valleiregio. De bevoegdheid van de centrumgemeente Ede hiertoe is via een mandaatbesluit door de hiervoor genoemde Valleiregiogemeenten verleend.

Regel 1 en 2. Aanmelding en onderzoek

De vraag om Beschermd Wonen kan binnen elke gemeenten en bij diverse plekken binnenkomen afhankelijk van de lokale inrichting (sociale teams, Wmo-loketten e.d.). De Valleiregiogemeenten analyseren voor hun burgers welke lokale en regionale voorzieningen voor welk doel/resultaat nodig zijn. Alleen als blijkt dat Beschermd Wonen aan de orde is/kan zijn, worden met toestemming van de cliënt de gegevens overgedragen naar de centrumgemeente Ede. Hierdoor hoeft de screening/intake (die lokaal plaatsvindt) in beginsel niet over gedaan te worden. Wat aan gegevens van de cliënt beschikbaar wordt gesteld, is afhankelijk van de lokale inrichting van de screening/intake. Eventuele onduidelijkheden worden in eerste instantie opgelost door contact op te nemen met de betreffende gemeente en pas in tweede instantie door de cliënt(vertegenwoordiger) te spreken. Voorop staat dat de cliënt zo weinig mogelijk hinder heeft van het feit dat de beoordeling van Beschermd Wonen elders, bij de centrumgemeente Ede, plaatsvindt. Gegevensuitwisseling vindt plaats met inachtneming van de bepalingen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Regel 3 en 4. Beoordeling

Voor het bieden van Beschermd Wonen kan aanleiding bestaan indien iemand er vanwege psychische of psychosociale problematiek niet in slaagt om zelfstandig te wonen zonder de directe nabijheid van 24 uur per dag toezicht of ondersteuning. En niet op eigen kracht, met steun van de omgeving, met een algemene voorziening of maatwerkvoorziening geholpen is.

Regel 3.2 - Criteria b

Vaststelling van de psychiatrische aandoening/beperking (diagnose) door een ter zake kundige kan van belang zijn voor de afbakening Wmo 2015 en Wet langdurige zorg (Wlz). Als de psychische gezondheidstoestand zodanig is dat levenslang Beschermd Wonen nodig is en zonder uitzicht op verbetering, ligt het in de rede dat de Wlz van toepassing is. Een diagnose ter zake kan dan een belangrijk criterium zijn.

Regel 3.2 - Criterium d

Met behulp van bijvoorbeeld de Zelfredzaamheids-matrix (ZRM) kan een beoordeling van de situatie van de cliënt op de verschillende levensdomeinen worden gemaakt. Iemand die voor Beschermd Wonen in aanmerking komt, heeft veelal op verschillende levensdomeinen in meer of mindere mate ondersteuning nodig. In ieder geval is er sprake van problematiek in de geestelijke gezondheid. De volgende scores per levensdomein zijn in het geval van Beschermd Wonen van toepassing.

Domein Zelfredzaamheid-Matrix	Score	
Geestelijke gezondheid	Alleen 2	Leidend
Financiën	2-3-4-5	
Dagbesteding	2-3-4	
Huisvesting	2-3	

Domein Zelfredzaamheid-Matrix	Score	
Huiselijke relaties	2-3-4	Aanvullend
Lichamelijke gezondheid	2-3-4-5	
Verslaving	2-3-4-5	
Activiteiten Dagelijks Leven	2	
Sociaal netwerk	2-3	
Maatschappelijke participatie	2-3	
Justitie	2-3-4-5	

Toelichting:

Score 2: niet zelfredzaam, score 3: beperkt zelfredzaam, score 4: voldoende zelfredzaam en score 5: volledig zelfredzaam. In de praktijk kan er op de levensdomeinen verschillend 'gescoord' worden.

Duidelijk is dat score 1 (acute problematiek, zie ZRM) niet voorkomt in bovenstaande tabel.

- Geestelijke gezondheid. Score 1 bij geestelijke gezondheid is een acute fase en dan is intramurale behandeling in een instelling nodig. Score 1 in de andere levensdomeinen is ook een contra-indicatie voor Beschermd Wonen. Score 1 impliceert acute problematiek en dit heeft prioriteit. De crisis moet eerst voorbij zijn. Er moet enige stabiliteit zijn op alle levensdomeinen wil Beschermd Wonen passend zijn.
N.B. Wanneer er in het totaalbeeld toch op een levensdomein een score 1 voorkomt, maakt de centrumgemeente Ede in afstemming met de regiogemeente en samen met de aanbieder de afweging.
- Van belang is ook de afbakening met de maatschappelijke opvang (MO). Hier is sprake van dakloosheid (iemand die zijn thuissituatie heeft verlaten of door uitzetting in verband met huiselijk geweld). Zo is de combinatie Geestelijke gezondheid (1,2), Huisvesting (1), Verslaving (1 t/m 5), Financiën (1) en Justitie (1 t/m 4) dus NIET te gebruiken als toelating voor Beschermd Wonen. Deze combinatie verwijst naar MO/OGGZ-problematiek.

Regel 4.1. Bij Beschermd Wonen is sprake van landelijke toegankelijkheid. Dit betekent dat burgers zich in principe tot iedere gemeente kunnen wenden voor Beschermd Wonen. Het betekent niet dat in iedere gemeente een vorm van Beschermd Wonen geboden moet worden. Verder is een cliënt die vanuit Beschermd Wonen zelfstandig gaat wonen, vrij zijn woonplaats te kiezen.

Beschermd Wonen wordt bij voorkeur verstrekt door de gemeente waar de voorwaarden voor herstel, zelfredzaamheid en participatie voor de cliënt het gunstigst zijn (regiobinding). In dit licht zijn de toelatingscriteria Valleiregio bedoeld. Is er regiobinding in de Valleiregio dan kan de cliënt Beschermd Wonen in de Valleiregio. Wanneer er in de betreffende regiogemeente geen beschermende woonvormen zijn, wordt in overleg met de cliënt Beschermd Wonen aangeboden in een andere gemeente van de Valleiregio. Wanneer de hiervoor bedoelde regiobinding buiten de Valleiregio blijkt te zijn, vindt overdracht plaats naar de betreffende centrumgemeente (regel 7).

Aantoonbare bekendheid bij instellingen/ziekenhuizen is geen zwaarwegend feit. Gespecialiseerde instellingen/ziekenhuizen waar de doelgroep gebruik van maakt, zijn vaak alleen in bepaalde plaatsen in Nederland gevestigd.

Regel 5 en 6. Toekenning

De centrumgemeente Ede zorgt voor de beschikking en levering van Beschermd Wonen (in natura of persoonsgebonden budget, PGB). De geldigheidsduur van de toekenning Beschermd Wonen is maximaal twee jaar.

De decentralisatie van Beschermd Wonen (GGZ-cliëntgroep) heeft onder andere tot doel mensen niet langer dan nodig institutioneel en beschermd te laten wonen. Door het stimuleren van de eigen kracht en het uitgaan van de mogelijkheden van de cliënt kan de huidige gemiddelde verblijfsduur mogelijk worden bekort. Het stellen van een geldigheidsduur van de toekenning op Beschermd Wonen voor maximaal twee jaar ligt in de rede. Dit is om sturing te geven aan het structureel begeleiden van mensen in Beschermd Wonen en daar waar het kan mensen daadwerkelijk de kans te geven door te stromen. Daarnaast is een geldigheidsduur die te overzien is van belang in verband met de Wlz die op termijn toegankelijk wordt voor de ZZP GGZ C-groep. Landelijke objectieve inhoudelijke criteria voor de Wlz komen beschikbaar in 2015.

Bij het motiveren van een besluit om iemand al dan niet toe te laten tot Beschermd Wonen in de Valleiregio kan worden volstaan met een verwijzing naar de toegepaste voorliggende beleidsregel. In de beschikking dient duidelijk te worden aangegeven dat het besluit iemand Beschermd Wonen toe te kennen niet het recht geeft

op een plaats in een bepaalde instelling voor Beschermd Wonen, omdat dit afhankelijk is van het beschikbaar zijn van een plaats.

Regel 9. Evaluatie

De (tussentijdse) evaluatie van de onderhavige beleidsregel is op basis van de ervaringen die de centrumgemeente Ede en de regiogemeenten in de praktijk hebben opgedaan. Daarnaast kan evaluatie nodig zijn als de toegang tot de Wlz voor de doelgroep duidelijk wordt (verwachting in 2015).